

OBJECTIU GORIL·LA ALBÍ

El segon Floquet

El zoo de Barcelona s'ha fet famós arreu del món aquests últims anys per una estranya criatura albina que ha arribat a ser un símbol de la ciutat. Davant l'envelliment de «Floquet de neu», el goril·la blanc, els responsables de la institució es preocupen per garantir-ne una descendència.

Eulàlia Bohigas

Passeja lentament per la gàbia envoltat de la seva família, esguarda de reüll els nombrosos visitants que constantment li diuen coses, passeja una mica més, pren el sol, torna a mirar i acaba per seure d'esquena al públic. Així passa la major part del dia Floquet de Neu, l'extraordinari exemplar de goril·la albí que viu al Parc Zoològic de Barcelona. La seva vida és, doncs, plàcida i tranquil·la, molt diferent de com hauria estat si hagués crescut en les denses selves d'Àfrica, on va néixer ara fa vint-i-dos anys.

La història d'aquest goril·la únic al món, comença a la selva de Ntem, al nord de la província de Río Muni, a l'antiga Guinea espanyola, quan la seva mare va penetrar imprudent a la plantació que vigilava Benito Mañé, un 1 d'octubre de 1966. Aquest, en sentir l'habitual soroll d'un goril·la menjant els seus plàtans, va disparar un tret certer, i la matà a l'instant. A l'acostar-s'hi va descobrir entre els seus braços una bola blanca que es bellugava. Era

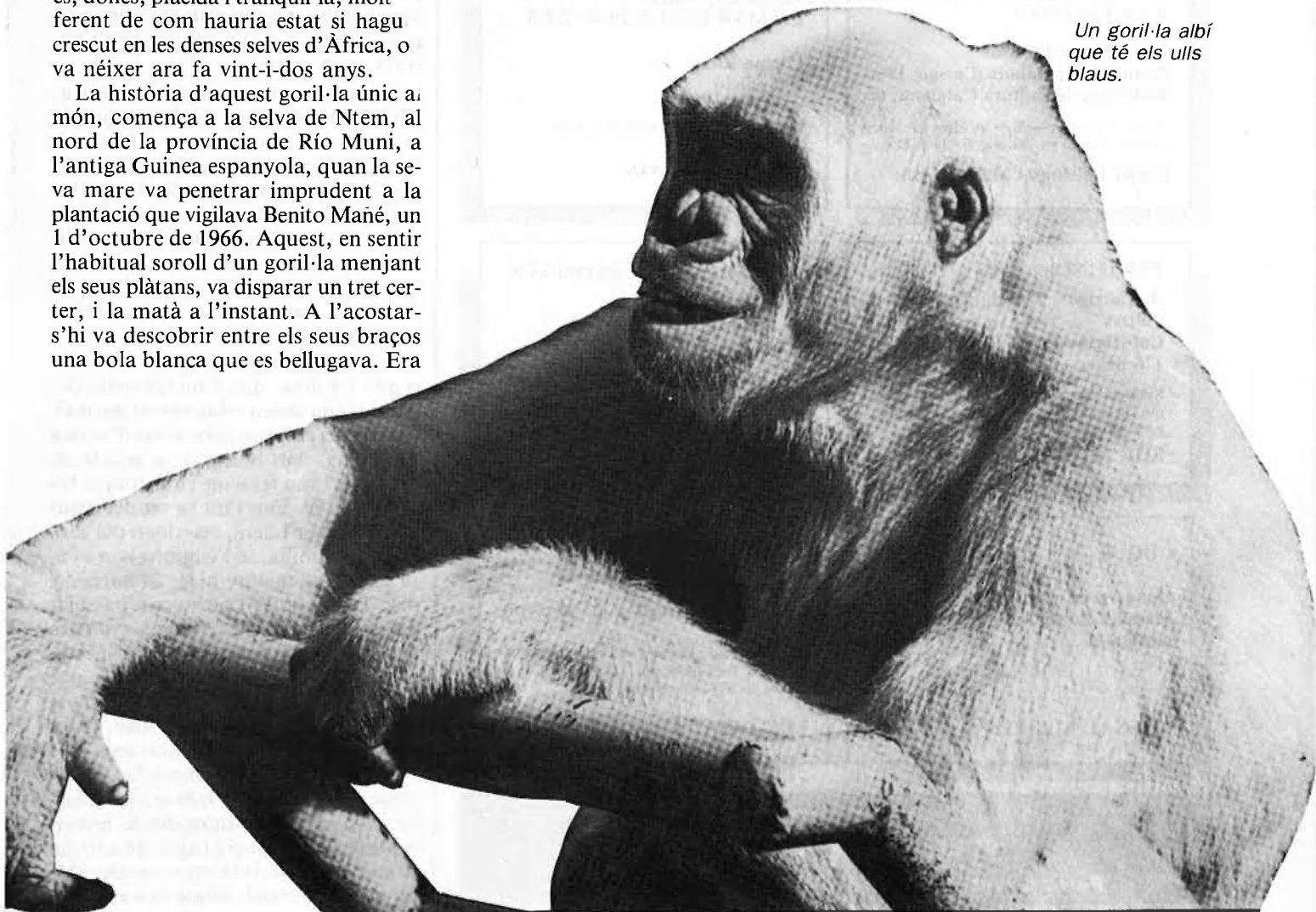
Floquet de Neu, l'excel·lent goril·la blanc, trobat per primera vegada a la natura.

En aquell temps funcionava a Guinea el Centre d'Experimentació i Adaptació Animal d'Ikunde, entitat creada en 1958 pel Parc Zoològic de Barcelona per dur a terme estudis de la fauna local i proveir Barcelona de nombrosos animals exòtics que s'enviaven periòdicament a la ciutat comtal. Mañé, després d'un llarg viatge per la selva, va portar-hi Floquet de Neu,

o Nfumu, com era anomenat pels indígenes fang al·ludint al peculiar color de la seva pell, on va ser rebut amb sorpresa i entusiasme pel seu director, el doctor Jordi Sabater. No era el primer goril·la que arribava al Centre, però era l'animal més espectacular que mai ningú no havia vist. La simbòlica quantitat que es va pagar al seu descobridor va ser suficient perquè Barcelona pogués disposar de la criatura a voluntat. Als pocs dies, se'l va sotmetre a un acurat reconeixement. El petit pesava exactament 8,75 kg. en ingressar-hi, i se li va calcular una edat aproximada de dos anys, era un mascle sa i sociable i sortosament es va integrar a viure entre els homes sense gaires problemes.

¿Quina és la causa de la seva blancor excepcional? ¿Estem davant d'una nova raça? ¿És un animal afectat per un virus estrany? No, res de tot això. Floquet de Neu és un animal albí. L'al-

Un goril·la albí que té els ulls blaus.

NOVETATS EN LLIBRES

PASSAR-S'HO BE I APRENDRE DE LLETRA

Josep Pitarch
Mots encreuats, 1

Passatemps per a joves i majors recomanables com a exercici escolar de les classes de valència de BUP, FP i segona etapa d'EGB.

EDICIONS DEL BULLENT

DICCIONARI JURIDIC CATALÀ

Un volum de 14x21, 480 pàgines.

De venda a llibreries.
«Els diccionaris de l'Enciclopèdia».

ENCICLOPÈDIA CATALANA

EL CAU DELS MIL DIMONIS

Andreu Martín
L'Esparver, 59

Una aventura plena d'acció i d'intriga escrita per un dels millors autors de novel·la negra.

EDICIONS DE LA MAGRANA

L'ESCUT PER AL CRIM

William P. McGovern
Seleccions de la Cua de Palla, 69.
176 pàgs.

Ser policia ¿és una patent d'immunitat per cometre un crim? Per a l'inspector Nolan era com una mena d'escut protector que li cobria els delictes.

EDICIONS 62

EL PENSAMENT PERIODÍSTIC A CATALUNYA

Josep Maria Casasús
Premi Carles Rahola d'assaig 1986
Biblioteca de Cultura Catalana, 65

Assaig sobre l'evolució de les idees teòriques i professionals en matèria de periodisme.

Curial Edicions Catalanes, SA

TE DEIX, AMOR, LA MAR COM A PENYORA

Carme Riera
25a edició

El llibre que gairebé tothom a llegit.

EDITORIAL LAIA

FER L'INDI

A. Garrigós, T. Puig, D. Roselló i altres
Col·lecció «Esplai Pleniluni», 11,
176 pàgs.

Recursos per preparar unes colònies d'estiu. Un centre d'interès tradicional adaptat a les necessitats dels nostres nois.

EDICIONS PLENILUNI

L'AMERICÀ QUE ESTIMAVA MOBY DICK

Xavier Moret
L'Ham núm. 14

Una magnífica novel·la d'aventures on la CIA, Gaddafi i els serveis secrets britànics inicien la Persecució trepidant d'un ex-col·laborador de tots ells.

EDITORIAL TRES I QUATRE

CUQUET

Quadern de vacances, 1
Manoli Chulvi, Teresa Huerta i Ximo Urena

GREGAL LLIBRES

EL PACTE DE FORMENTERA

Ignasi Riera
Col·lecció Lodiassa, nm. 21

Un estiu plàcid a Formentera i una tardor conflictiva al Baix Llobregat: la Colla dels Cinc contra els abocadors químics.

EDITORIAL EMPÚRIES

binisme és un defecte genètic, o sigui, un defecte localitzat en els gens i que impedeix la normal producció de melanina, un pigment de la pell present en tots els animals i responsable de les tonalitats fosques del cos. La causa d'aquesta anomalia pot ser deguda a una mutació o bé ser heretada directament dels progenitors. A Floquet de Neu se li va diagnosticar un albinisme parcial per la mica de color que presenten els seus ulls blaus. El que és important, a part les possibles dissertacions sobre genètica, és el factor d'heretabilitat, ja que gràcies a aquest, algun dia serà possible que al zoo de Barcelona neixi un altre goril·la.

Al cap d'un mes d'ingressar al Centre d'Ikunde, Floquet ja estava preparat per realitzar el viatge que el llançaria a la fama mundial. La premsa científica i social ja coneixia la notícia, i a Barcelona s'esperava amb impaciència l'arribada del primat, però els ciutadans haurien d'esperar encara uns anys per poder acostar-s'hi, ja que Floquet era massa jove per presentar-se en societat. Havia de créixer i adaptar-se a les noves condicions climàtiques i ambientals, cosa no gens fàcil per a un goril·la que és lluny del seu medi natural i sense pares.

Els goril·les són animals que pertanyen al mateix grup zoològic que els homes, i per tant, comparteixen amb nosaltres moltes característiques fisiològiques, anatòmiques i de comportament. Aquesta semblança és molt més patent en les cries, les quals, per créixer, sanes necessiten unes relacions mare-fill tan intenses com les d'un nen. Sentir-se protegit, el joc, poder abraçar-se a algú quan tenen por o quan estan tristos, són necessitats tant o més bàsiques que l'alimentació, per garantir un desenvolupament normal. Els tècnics del zoo, conscients d'aquest problema, van bolcar-se a la cria de Floquet, i van tenir-ne cura com si fos un fill propi. Fins i tot va ser necessari que el doctor Luera, veterinari del zoo, i la seva família, se l'emportessin a casa seva per conuiu-hi les 24 hores del dia. Tan aviat se'l portava a passejar per la platja de Castelldefels com era necessari jugar amb ell o donar-li el dinar. Malgrat totes les dificultats que això comportava, la substitució de la mare verdadera va ser excel·lent, i Floquet creixia sense complicacions.

Passada aquesta primera fase, que, sense dubte, va ser la més perillosa i difícil, va arribar el moment de provar si Floquet de Neu era capaç de conuiu amb animals de la seva espècie, i als set anys s'uní amb Muni en una gàbia

LLIBRERIA TRES I QUATRE

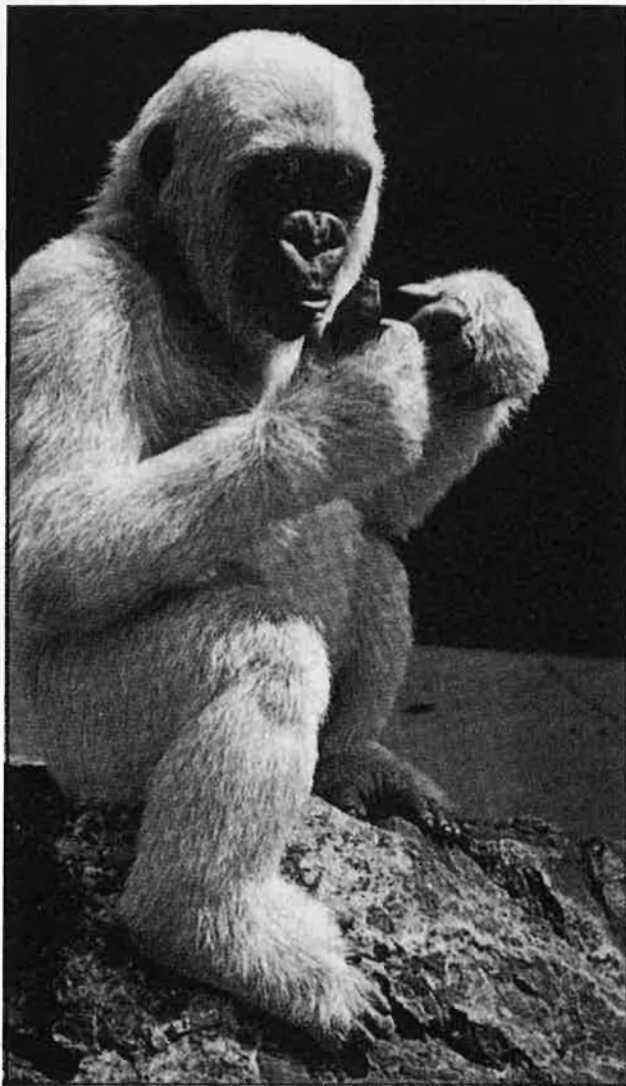
Pérez Bayer, 11. Tel. 352 91 10. 46002-València

d'exposició, perquè Barcelona pogués, per fi, admirar l'estranya criatura. A partir d'aquell moment, muntanyes de gent, tant del país com estrangera, van començar a desfilar per la Ciutadella, i el zoo de Barcelona i el seu hoste privilegiat es varen convertir en un dels símbols de la ciutat. Diàriament es reunien aglomeracions d'intrèpids fotògrafs, científics incrèduls, turistes que abans mai no havien sentit parlar de Barcelona, nens i famílies de tot arreu que volien veure l'albí.

Fins i tot Salvador Dalí va quedar impressionat quan el va visitar per primera vegada, i va fer-li un regal digne de la seva originalitat: un maniquí vestit de núvia i un pastís de noces, que es van col·locar a la seva instal·lació per observar les reaccions que produirien. Com era d'esperar, Floquet ho destrossà tot en cinc minuts, davant l'atenta mirada del pintor. A l'estranger, nombroses publicacions, tant científiques com divulgatives van dedicar amplis reportatges explicant la història i les peculiaritats del fenomen, convertint-lo en un personatge conegut arreu del món, cosa que va produir una pluja d'ofertes per part de moltes entitats estrangeres: Canadà volia llogar-lo per l'exposició internacional de Montreal. Zoos estrangers l'haurien canviat per animals raríssims, productores de Hollywood s'interessaren a comprar-lo oferint xifres milionàries, i fins i tot des de Guinea varen arribar reclamacions oficials per tal de recuperar el goril·la blanc. Però Barcelona ho tenia molt clar, no es deixaria prendre la fabulosa troballa africana sota cap concepte. Floquet de Neu ja era considerat un ciutadà barceloní d'excepció.

¿Quin interès té tenir en un zoo un animal únic en el món? ¿Per què aquest interès desmesurat per obtenir en propietat un exemplar defectuós? ¿Quin sentit té l'exposició pública d'una anomalia? Les respostes a aques-

tes i moltes altres preguntes donarien lloc a una discussió molt més llarga i quasi filosòfica, i el que caldria proposar abans d'iniciar-la, és la necessitat d'acudir al zoo, per observar la família de Floquet de Neu, conèixer Nden-gue, Yuma, Bimbili, Machinda, Urko i tots els altres, i comprovar, en la prò-

Floquet de Neu, objecte d'una admiració generalitzada.

pia pell, el gust d'admirar uns exemplars únics en el món. Després de la visita, probablement el visitant es preguntarà què passarà quan Floquet es morirà. El zoo de Barcelona té, des de fa temps, la mateixa preocupació, i ha posat en marxa els projectes adients per tal d'obtenir en el futur un altre goril·la albí. Aquest projecte es basa principalment a aconseguir nombrosa descendència de Floquet, cosa que no sempre ha estat fàcil.

La màxima dificultat en la reproducció de goril·les en captivitat és la manca d'experiència de les femelles per criar els seus fills acabats de nàixer. En estat salvatge, aprenen com s'ha d'agafar, alletar i netejar el nou nat, perquè

ho observen i copien de les femelles més experimentades del grup. Aquest aprenentatge es dificulta en un zoo, ja que els exemplars han estat portats d'Àfrica quan eren massa joves, i no han après mai el comportament maternal adient. Per aquest motiu i per problemes propis de l'espècie, tant Nden-gue com Bimbili i Yuma, les tres femelles que conviuen actualment amb Floquet, han perdut molts dels vint fills que han parit durant aquests vint anys. Malgrat això, i gràcies al fet que alguns van ser rescatats de la mare a temps i criats artificialment a base de molts biberons, moltes papilles, alguna incubadora i molt d'afecte, actualment està assegurada la descendència de Floquet amb sis goril·lets fantàstics que aviat tindran l'edat de procrear ells també, amb altes probabilitats de tenir fills albins.

¿Quines possibilitats hi ha que això es faci realitat? Encara que ens movem en un inestable terreny, ja que tot depèn dels mecanismes de l'herència i de l'atzar, es poden predir algunes probabilitats. Tots els fills de Floquet són portadors del gen anòmal, encara que siguin de pèl totalment negre, per tant, poden transmetre l'albinisme als seus fills amb una probabilitat del 25 per cent, si els creuem entre ells. En canvi, si el càlcul es fa a partir del creuament del Floquet amb una filla seva, la probabilitat augmentarà fins al 50 per cent. Totes aquestes possibilitats, per immorals que semblin, són les que s'estan explotant al zoo, on s'han aconseguit dos grups de germans que conviuen amb tota perfecció. També s'ha col·locat a la mateixa instal·lació de Floquet, a Virunga, una filla seva i de Nden-gue, que ja té vuit anys i en la qual s'han depositat grans esperances.

I no tot acaba ací, el potencial reproductor de Floquet de Neu es vol guardar per al futur, ja que podria morir sense esgotar totes les possibilitats. Així, doncs, s'estan fent diverses proves per guardar semen del valuós primat i poder realitzar inseminació artificial a les seves filles o a altres goril·les de la col·lecció, quan Floquet ja no pugui prestar els seus serveis.

Seria un premi merescut per a Barcelona i per al zoològic de la seva ciutat que tants esforços per tirar endavant tots els goril·les de la col·lecció es veiessin coronats per l'èxit, ben aviat. Potser el 1992 es podrà exhibir, com un triomf més, el segon goril·la blanc de la història, el qual seria igualment únic en el món pel fet de ser el primer nascut en captivitat. □